

ALKACYMETRIA

1. Do trzech kolb stożkowych odmierzone po $25,00 \text{ cm}^3$ roztworu kwasu solnego o stężeniu $0,1005 \text{ mol/dm}^3$, dodano oranżu metylowego i zmiareczkowano roztworem KOH. Otrzymano następujące wyniki miareczkowania: $23,15$, $23,05$ i $23,12 \text{ cm}^3$. Jakie jest stężenie molowe roztworu KOH? *(0,1087 M)*
2. Jaka powinna być odważka boraksu (w mg) do nastawiania miana kwasu solnego o stężeniu około $0,150 \text{ mol/dm}^3$, z użyciem biurety o pojemności $25,0 \text{ cm}^3$? *(572 mg na 0,800 pojemności biurety)*
3. Jaką masę boraksu ($M = 381,37$) rozpuszczono w kolbie miarowej o pojemności $100,0 \text{ cm}^3$, jeżeli na zmiareczkowanie $20,00 \text{ cm}^3$ roztworu z kolby zużyto $18,55 \text{ cm}^3$ $0,1031 \text{ M HCl}$? *(1,823 g)*
4. Jakie jest stężenie molowe kwasu siarkowego(VI) jeżeli na zmiareczkowanie $20,00 \text{ cm}^3$ roztworu NaOH o stężeniu $0,9885 \text{ mol/dm}^3$ zużyto $21,60 \text{ cm}^3$ tego kwasu? *(0,4576M)*
5. Do próbki o masie $0,8605 \text{ g}$, zawierającej $94,1\%$ węglanu wapnia (i obojętne zanieczyszczenia) dodano $50,0 \text{ cm}^3$ roztworu kwasu solnego o stężeniu $0,3938 \text{ mol/dm}^3$. Nadmiar kwasu odmiareczkowano roztworem NaOH o stężeniu $0,1995 \text{ mol/dm}^3$. Jaką objętość (w cm^3) titranta zużyto w miareczkowaniu? *(17,6 cm^3)*
6. Na zmiareczkowanie $0,3283 \text{ g}$ próbki zanieczyszczonej sody zużyto $25,40 \text{ cm}^3$ $0,2035 \text{ M HCl}$. Miareczkowanie prowadzono wobec oranżu metylowego. Obliczyć procentową zawartość (% wag.) Na_2CO_3 w próbce. *(83,44%)*
7. Oznaczano mieszaninę węglanu sodu i wodorotlenku sodu metodą Wardera. Miareczkując wobec fenoloftaleiny zużyto $28,35 \text{ cm}^3$ $0,1012 \text{ M}$ roztworu kwasu solnego, a wobec oranżu metylowego dodatkowo $10,27 \text{ cm}^3$ tego samego kwasu. Obliczyć masy NaOH i Na_2CO_3 w analizowanej próbce. *(NaOH - 0,07319g; Na_2CO_3 - 0,1101g)*
8. Wodorotlenek sodu został zanieczyszczony węglanem sodu w $10,0\%$. Jaką objętość $0,1015 \text{ M HCl}$ użyje się na miareczkowanie $0,1055 \text{ g}$ próbki zanieczyszczonego wodorotlenku a) wobec fenoloftaleiny b) wobec oranżu metylowego? *(a) $24,4 \text{ cm}^3$ b) $25,4 \text{ cm}^3$)*
9. Ile gramów KOH rozpuszczono w kolbie miarowej o pojemności $250,0 \text{ cm}^3$, jeżeli na zmiareczkowanie $50,0 \text{ cm}^3$ roztworu z kolby zużyto $24,5 \text{ cm}^3$ roztworu kwasu solnego o stężeniu $0,1035 \text{ mol/dm}^3$? *(0,711 g)*

ANALIZA WAGOWA

1. Analiza próbki wykazała, że zawiera ona 35,82% Fe_2O_3 i 10,85% wody. Obliczyć zawartość Fe_2O_3 w suchej substancji. (40,18%)
2. Obliczyć stężenie procentowe (% wag.) $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$ w mineralu, jeżeli jego odważkę o masie 0,8405 g rozpuszczono w kwasie, oddzielono fosforany, a wapń strącono i zważono w postaci $\text{CaC}_2\text{O}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$ otrzymując 0,6015 g osadu. $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$ - 310,18 $\text{CaC}_2\text{O}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$ - 146,13 (50,64%)
3. Zanieczyszczoną próbkę minii (Pb_3O_4) o masie 3,6117 g roztworzono w kwasie a otrzymany roztwór przeniesiono do kolby o pojemności 100,00 cm^3 i uzupełniono wodą do kreski. Z kolby pobrano 40,00 cm^3 otrzymanego roztworu i wytrącono cały ołów w postaci chromianu(VI) ołowiu(II). Masa wysuszonego osadu wynosiła 2,0268 g. Obliczyć procentową zawartość Pb_3O_4 w próbce minii. (99,20%)
4. Zanieczyszczoną próbkę alunu ($\text{KAl}(\text{SO}_4)_2 \cdot 12\text{H}_2\text{O}$) o masie 12,5835 g przeprowadzono do roztworu, który przeniesiono do kolby o pojemności 250,00 cm^3 . Kolbę uzupełniono wodą do kreski. Z kolby pobrano 50,00 cm^3 roztworu i wytrącono ilościowo glin w postaci wodorotlenku glinu. Otrzymany po wyprażeniu osad tlenku glinu miał masę 0,2550 g. Obliczyć procentową zawartość glinu (% wag.) w analizowanej próbce alunu. (5,363%)
5. Z próbki mineralu o masie 0,8904 g otrzymano 0,0426 g mieszaniny tlenku glinu i tlenku żelaza(III). Analiza objętościowa wykazała, że zawartość żelaza w mineralu wynosi 1,22%. Obliczyć procentową zawartość glinu w mineralu. (1,61%)
6. W wyniku analizy odważki stali o masie 4,9586 g otrzymano 0,4251 g tlenku glinu i 0,0385 g dwutlenku krzemu. Obliczyć procentową zawartość (% wag) glinu i krzemu w stali. (Al - 4,537%, Si - 0,363%)
7. Siarkę zawartą w próbce mineralu o masie 10,5595 g przeprowadzono w jony siarczanowe(VI) i wytrącono w postaci siarczanu(VI) baru. Masa otrzymanego osadu wynosiła 0,0655 g, Obliczyć stężenie siarki w próbce w $\mu\text{g/g}$. BaSO_4 - 233,39 S - 32,066 (852 $\mu\text{g/g}$)
8. Próbkę o masie 2,5475 g roztworzono a otrzymany roztwór przeniesiono do kolby o pojemności 100,00 cm^3 i uzupełniono wodą destylowaną do kreski. Z 20,00 cm^3 roztworu z kolby wytrącono wodorotlenek glinu, który wyprażono do tlenku. Otrzymany osad miał masę 0,2113 g. Obliczyć procentową zawartość glinu w próbce. Al - 26,98 O - 16,00 (21,95%)
9. W wyniku prażenia 0,9996 g Fe_2O_3 otrzymano próbkę o masie 0,9784 g. Zakładamy, że strata wagi wynika z konwersji Fe_2O_3 do Fe_3O_4 : ($6\text{Fe}_2\text{O}_3 \rightarrow 4\text{Fe}_3\text{O}_4 + \text{O}_2$). Obliczyć procentową zawartość Fe_2O_3 w próbce po wyprażeniu. (37,29%)
10. Jaka masa AgI może zostać utworzona z próbki o masie 0,512 g, zawierającej 21,1% AlI_3 ? (0,187 g)

OZNACZANIE Fe i Ni

1. Próbkę rudy żelaza o masie 1,5380 g rozтворzono w kwasie, zredukowano ilościowo żelazo do stopnia utlenienia +2 i zmiareczkowano używając $43,50 \text{ cm}^3$ $0,04000 \text{ M KMnO}_4$. Oblicz procentową zawartość (% wag.) żelaza w rudzie. (31,59%)
2. Jaka objętość $0,02000 \text{ M KMnO}_4$ ($\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$) jest niezbędna do zmiareczkowania $20,00 \text{ cm}^3$ $0,0400 \text{ M}$ roztworu FeSO_4 w $1,0 \text{ M H}_2\text{SO}_4$? (6,67 cm^3)
3. Do mianowania roztworu dwuchromianu(VI) potasu pobrano $20,00 \text{ cm}^3$, dodano kwas siarkowy i nadmiar roztworu jodku potasu. Wydzielony w reakcji jod zmiareczkowano (wobec skrobi) używając $35,20 \text{ cm}^3$ $0,1250 \text{ M}$ roztworu $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$. Obliczyć molowe stężenie roztworu dwuchromianu(VI) potasu. (0,03667 M)
4. Oblicz masę antymonu w roztworze, jeśli na zmiareczkowanie $50,00 \text{ cm}^3$ tego roztworu, zakwaszonego kwasem solnym, zużyto $14,52 \text{ cm}^3$ $0,03125 \text{ M KBrO}_3$. (BrO_3^- , Sb^{3+} , $\text{H}^+ \rightarrow \text{Br}^-$, Sb^{5+} , H_2O) (165,7 mg)
5. Do miareczkowania pobrano $25,00 \text{ cm}^3$ roztworu FeSO_4 . Miareczkowanie zakończono po dodaniu $31,30 \text{ cm}^3$ $0,02420 \text{ M}$ roztworu $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$. Obliczyć stężenie roztworu FeSO_4 . (0,1818 M)
6. Z $500,0 \text{ cm}^3$ wody gruntowej ($d=1,011 \text{ g/cm}^3$) wytracono jony Ca^{2+} w postaci CaC_2O_4 . Otrzymany osad po przemyciu rozтворzono w rozcieńczonym H_2SO_4 i zmiareczkowano $26,20 \text{ cm}^3$ $0,02210 \text{ M KMnO}_4$. Obliczyć stężenie wapnia w wodzie gruntowej w ppm. Ca - 40,078
(114,8 ppm)
7. Próbkę stali o masie 4,005 g, zawierającą mangan, rozтворzono w kwasie, a mangan utleniono do MnO_4^- . Po usunięciu nadmiaru substancji utleniającej roztwór zakwaszono i dodano 0,7236 g stałego $\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$. Nadmiar jonów Fe^{2+} odmiareczkowano używając $16,00 \text{ cm}^3$ $0,00625 \text{ M K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$. Obliczyć zawartość procentową manganu w stali. (0,550 %)
8. Jakie jest stężenie molowe manganu(II) w roztworze, jeśli na zmiareczkowanie $25,00 \text{ cm}^3$ tego roztworu w środowisku obojętnym w obecności zawiesiny ZnO używa się $37,36 \text{ cm}^3$ $0,02020 \text{ M KMnO}_4$? (Obie formy manganu przechodzą wówczas w MnO_2) (MnO_4^- , Mn^{2+} , $\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{MnO}_2$, H^+) (0,04528 mol/dm³)
9. 0,5697 g próbkę rudy rozтворzono, Fe^{3+} zredukowano do Fe^{2+} i zmiareczkowano roztworem $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$, którego każdy cm^3 odpowiada 1,000% żelaza w rudzie. Jakie jest stężenie molowe roztworu $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$? (0,01700 mol/dm³)
10. $50,00 \text{ cm}^3$ roztworu zawierającego jony Ca^{2+} i Zn^{2+} wymaga zużycia $46,78 \text{ cm}^3$ $0,01046 \text{ M EDTA}$ do zmiareczkowania obu jonów. Inną porcję tego samego roztworu ($50,00 \text{ cm}^3$) zadano cyjankiem potasu dla zamaskowania jonów cynku i następnie zmiareczkowano $26,39 \text{ cm}^3$ tego samego roztworu wersenianu. Oblicz analityczne stężenia jonów Ca^{2+} i Zn^{2+} w roztworze. (5,521 $\times 10^{-3}$ i 4,266 $\times 10^{-3}$ M)
11. Do roztworu zawierającego 0,0777 g ołowiu dodano $50,00 \text{ cm}^3$ $0,01000 \text{ M EDTA}$. Nadmiar wersenianu odmiareczkowano $0,0121 \text{ M}$ roztworem MgSO_4 . Oblicz objętość dodanego roztworu soli magnezu. (10,3 cm^3)
12. W roztworze znajdują się jony Fe(II) i Zn(II) . Na zmiareczkowanie $20,00 \text{ cm}^3$ tego roztworu zużyto $28,42 \text{ cm}^3$ $0,0525 \text{ M EDTA}$ (reagują jony cynku i żelaza). Na zmiareczkowanie kolejnych $20,00 \text{ cm}^3$ roztworu, po zakwaszeniu kwasem siarkowym(VI), zużyto $8,55 \text{ cm}^3$ $0,0105 \text{ M K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$. Obliczyć stężenia jonów żelaza i cynku w badanym roztworze. (Fe - 0,0269 M; Zn - 0,0477 M)
13. Obliczyć objętość $0,05017 \text{ M EDTA}$ potrzebną do zmiareczkowania:
  - a) $27,17 \text{ cm}^3$ $0,0741 \text{ M Mg(NO}_3)_2$ (40,1 cm^3)
  - b) Ca w $0,1972 \text{ g CaCO}_3$ (39,27 cm^3)
  - c) Ca i Mg w $0,1414 \text{ g}$ próbce dolomitu, której 92,5% wag. stanowi $\text{CaCO}_3 \cdot \text{MgCO}_3$. (28,3 cm^3)
14. Roztwór zawiera 1,649 mg CoSO_4 w $1,000 \text{ cm}^3$. Obliczyć:
  - a) objętość roztworu EDTA o stężeniu $0,008640 \text{ mol/dm}^3$ potrzebną do zmiareczkowania $25,00 \text{ cm}^3$ roztworu siarczanu(VI) kobaltu(II) (30,80 cm^3)
  - b) objętość $0,009450 \text{ M}$ roztworu Zn^{2+} potrzebną do zmiareczkowania nadmiaru odczynnika po dodaniu $50,00 \text{ cm}^3$ $0,008640 \text{ M EDTA}$ do $25,00 \text{ cm}^3$ roztworu siarczanu(VI) kobaltu(II), (17,55 cm^3)

ANALIZA WODY

1. Próbkę o masie 0,7440 g zawierającą m.in. chlorek potasu rozpuszczono w wodzie. Do otrzymanego roztworu dodano 50,00 cm³ 0,1020 M roztworu AgNO₃. Nadmiar jonów Ag⁺ odmiareczkowano 0,0996 M roztworem KSCN (w obecności jonów Fe³⁺ jako wskaźnika). Zużyto 7,86 cm³ tego roztworu. Obliczyć procentową zawartość chloru w próbce.
 $A_{Cl} = 35,453$ (20,6%)
2. Zanieczyszczoną próbkę As₂O₃ o masie 0,1503 g rozpuścił w wodzie i arsen utleniono do AsO₄³⁻. Otrzymany roztwór zmiareczkowano (wobec jonów chromianowych(VI) jako wskaźnika) używając 21,77 cm³ roztworu AgNO₃ o stężeniu 0,2055 mol/dm³. Obliczyć zawartość procentową (% wag.) tlenku arsenu(III) w próbce.
 $M_{As_2O_3} = 197,84$ (98,15%)
3. Próbkę o masie 0,7439 g, zawierającą chlorek galu(III) rozpuszczono w wodzie. Do roztworu dodano 50,00 cm³ 0,1007 M AgNO₃. Nadmiar jonów Ag⁺ zmiareczkowano wobec jonów Fe³⁺ jako wskaźnika, używając 7,86 cm³ 0,0996 M roztworu KSCN. Oblicz zawartość procentową GaCl₃ w próbce.
 $M_{GaCl_3} = 176,08$ (33,6%)
4. Chlorek wapnia, na skutek przechowywania w nieszczelnym naczyniu, pochłonął pewną ilość wody. Próbkę wilgotnego chlorku o masie 0,3071 g rozpuszczono w wodzie i zmiareczkowano używając 20,15 cm³ 0,2551 M AgNO₃ (w obecności jonów chromianowych(VI) jako wskaźnika). Obliczyć zawartość wody w próbce chlorku wapnia w % wag.
 $CaCl_2 - 110,98H_2O = 18,02$ (7,12%)
5. Przygotowano mianowany roztwór EDTA w ten sposób, że 1,000 cm³ tego roztworu odpowiada 10,00 cm³ 0,00315 M MgCl₂. Na zmiareczkowanie 100,00 cm³ wody zużyto 8,60 cm³ powyższego roztworu EDTA. Oblicz twardość analizowanej wody w ppm CaCO₃, °N i ppm CaO.
(271 ppm CaCO₃, 15,2 °N, 152 ppm CaO)
6. Wykonując oznaczenie całkowitej twardości wody, na zmiareczkowanie 100,0 cm³ analizowanej wody zużyto 12,90 cm³ 0,03151 M roztworu wersenianu sodu. Określ całkowitą twardość wody w ppm CaCO₃. Gęstość wody wynosi 1,00 g/cm³.
(407 ppm)
7. Całkowita twardość wody (Ca + Mg) wynosi 18,4°N. 25,00 cm³ tej wody zawiera 583 µg Mg²⁺. Oblicz stężenie jonów Ca²⁺ w ppm. Gęstość wody wynosi 1,00 g/cm³.
(93,1 ppm)
8. Stężenie jonów wapnia w wodzie wynosi 31,3 ppm, zaś stężenie jonów magnezu 45,8 ppm. Obliczyć całkowitą twardość wody w °N (1°N=1mg CaO/100 cm³ H₂O). Ca - 40,078 Mg - 24,305
(14,9°N)
9. Na miareczkowanie 25,0 cm³ próbki wody zużyto 12,50 cm³ roztworu wersenianu sodu o stężeniu 0,01035 mol/dm³. Proszę obliczyć całkowitą twardość badanej wody w °N (1 °N odpowiada zawartości 1 mg CaO w 100 cm³ wody).
CaO - 56,08 (29,0°N)
10. Oznaczano tlen rozpuszczony w wodzie metodą Winklera. Ile mg O₂ zawierał 1,00 dm³ próbki wody, jeżeli podczas miareczkowania 25,00 cm³ odpowiednio przygotowanej próbki zużyto 7,35 cm³ 0,0200 M roztworu tiosiarczanu sodu?
(47,0 mg)
11. Podczas spektrofotometrycznego oznaczania azotu amonowego otrzymano następującą zależność absorbancji od stężenia azotu w roztworze: $A = 0,118 \cdot c$, gdzie c jest stężeniem azotu w ppm. Obliczyć zawartość azotu (w mg) w badanej próbce, jeżeli zmierzona wartość absorbancji wynosiła 0,254, a objętość próbki 100 cm³ ($d = 1,00$ g/cm³).
(0,215 mg)
12. Jakie stężenie azotu (w ppm) będzie miał roztwór przygotowany przez rozcieńczenie 100 µl roztworu wyjściowego o stężeniu azotu wynoszącym 1,00 mg/cm³ ($d = 1,00$ g/cm³) do objętości 50,0 cm³?
(2,00 ppm)
13. Podczas spektrofotometrycznego oznaczania azotu amonowego w wodzie metodą Nesslera, uzyskano krzywą wzorcową o równaniu $A = 0,0516 \cdot C$, gdzie A jest absorbancją, a C stężeniem azotu w µg/cm³. Do analizy pobierano 25,00 cm³ próbki wody. Końcowa objętość próbki przygotowanej do pomiaru absorbancji wynosiła 50,00 cm³. Podać masę azotu w 250 cm³ analizowanej wody, jeżeli średnia absorbancja 5 zmierzonych próbek wynosiła 0,203.
(1,97 mg)